

SADRŽAJ

Predgovor.....	III
----------------	-----

UVOD.....	1
-----------	---

1. EKONOMSKA STRUKTURA PREDUZEĆA.....	3
---------------------------------------	---

1.1. Radni kolektiv kao izvor radne snage.....	3
--	---

1.2. Uloga sredstava u poslovanju preduzeća.....	5
--	---

1.2.1. <i>Naturalni oblici sredstava</i>	7
--	---

1.2.2. <i>Ekonomski oblici sredstava</i>	7
--	---

2. ELEMENTI EKONOMIJE PREDUZEĆA.....	9
--------------------------------------	---

2.1. Ulaganje kapitala u reprodukciju.....	9
--	---

2.1.1. <i>Angažovanje kapitala kao oblik ulaganja</i>	9
---	---

2.1.2. <i>Trošenje elemenata proizvodnje kao oblik ulaganja</i>	11
---	----

2.2. Rezultati reprodukcije.....	11
----------------------------------	----

2.3. Kvalitet ekonomije.....	13
------------------------------	----

2.3.1. <i>Osnovni ekonomski princip reprodukcije</i>	13
--	----

2.3.2. <i>Parcijalni ekonomski principi reprodukcije</i>	14
--	----

2.3.3. <i>Izražavanje kvaliteta ekonomije</i>	15
---	----

2.4. Faktori kvaliteta ekonomije.....	16
---------------------------------------	----

Prvi deo

ULAGANJE KAPITALA U PROCES REPRODUKCIJE

Glava I

ULAGANJE KAPITALA U PROCES REPRODUKCIJE.....	19
--	----

I. DEFINISANJE TROŠENJA.....	19
------------------------------	----

II. NATURALNO IZRAŽAVANJE TROŠENJA.....	21
---	----

1. UTROŠCI MATERIJALA.....	22
----------------------------	----

1.1. <i>Utrošci osnovnog materijala</i>	22
---	----

1.2. <i>Utrošci pomoćnog materijala</i>	25
---	----

1.3. <i>Utrošci režijskog materijala</i>	26
--	----

2. UTROŠCI SREDSTAVA ZA RAD.....	27
----------------------------------	----

3. UTROŠCI RADNE SNAGE.....	29
-----------------------------	----

4. USLOVLJENOST UTROŠAKA ELEMENATA PROIZVODNJE.....	33
--	----

III. FINANSIJSKO IZRAŽAVANJE TROŠENJA.....	35
--	----

1. <i>NOVČANI MULTIPLIKATORI UTROŠAKA</i>	35
---	----

2. <i>CENE SREDSTAVA ZA PROIZVODNJU</i>	35
---	----

3. <i>ZARADE ZA IZVRŠENI RAD</i>	37
--	----

IV. KRITERIJUMI KLASIFIKOVANJA TROŠKOVA.....	39
--	----

1. <i>PODELA TROŠKOVA PREMA ELEMENTIMA PROIZVODNJE</i>	39
--	----

1.1. Specifičnosti troškova materijala	40
1.2. Specifičnosti troškova sredstava za rad	42
1.3. Specifičnosti troškova radne snage	44
2. PODELA TROŠKOVA PO MESTIMA NABAVKE	45
3. PODELA TROŠKOVA PREMA VEZANOSTI ZA NOSIOCE	47
4. PODELA TROŠKOVA PREMA NAČINU OBRAČUNA PO NOSIOCIMA	49
5. PODELA TROŠKOVA PREMA USLOVLJENOSTI PROIZVODNJE I NJENOM PRIPREMOM	51

Glava II

TROŠKOVI U FUNKCIJI UPRAVLJANJA

I KORIŠĆENJA KAPACITETA

I. TROŠKOVI USLOVLJENI USPOSTAVLJANJEM PROIZVODNOG KAPACITETA	55
1. DEFINISANJE I KLASIFIKOVANJE PROIZVODNIH KAPACITETA	56
2. IZBOR VELIČINE KAPACITETA	62
3. ORGANIZACIONA STRUKTURA KORIŠĆENJA KAPACITETA	64
4. FIKSNI TROŠKOVI	66
4.1. Pojam fiksnih troškova	66
4.2. Ponašanje fiksnih troškova	67
4.3. Razlaganje fiksnih troškova na objektivnu i subjektivnu komponentu	69
II. TROŠKOVI USLOVLJENI KORIŠĆENJEM KAPACITETA	71
1. PROPORCIONALNI TROŠKOVI	72
1.1. Ponašanje proporcionalnih troškova	72
1.2. Uslovljenost dinamike proporcionalnih troškova	76
2. RELATIVNI FIKSNI TROŠKOVI	35
2.1. Zakonitosti u ponašanju relativno fiksnih troškova	76
2.2. Objektivna i subjektivna komponenta relativno fiksnih troškova	81

Glava III

SPECIFIČNE POJAVE U PONAŠANJU TROŠKOVA

I. SPECIFIČNOST PONAŠANJA TROŠKOVA U FUNKCIJI NJIHOVE KVANTITATIVNE STRUKTURE	85
II. SPECIFIČNOST PONAŠANJA TROŠKOVA U DINAMICI OBIMA PROIZVODNJE	89
1. DEGRESIJA TROŠKOVA	90
2. PROGRESIJA TROŠKOVA	93
3. REMANENTNOST TROŠKOVA	95
III. RAZVOJNI TOK TROŠKOVA I ZONE KORIŠĆENJA KAPACITETA	97
1. ZONA DEGRESIJE	98

2. ZONA PROGRESIJE	100
3. ZONA OPTIMALNOSTI	101
IV. GRANIČNI TROŠKOVI	102

Glava IV

METODOLOGIJ A OBRAČUNA TROŠKOVA	105
I. IZRAČUNAVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI	105
1. POJAM I ZNAČAJ PRAGA EKONOMIČNOSTI	105
2. UTVRĐIVANJE PRAGA EKONOMIČNOSTI	108
II. METODE IZRAČUNAVANJA CENE KOŠTANJA	111
1. METODOLOŠKI PROBLEM IZRAČUNAVANJA TROŠKOVA PO JEDINICI PROIZVODA	112
2. OSNOVNE KALKULATIVNE METODE	113
2.1. Divizionna kalkulacija cene koštanja	114
2.2. Kalkulacije cene koštanja pomoću ekvivalentnih brojeva	115
2.3. Kalkulacije cene koštanja pomoću kulpovanih proizvoda	118
2.4. Dodatna kalkulacija cene koštanja	119
2.5. Metoda direct costing	121
2.6. Kombinovanje kalkulativnih metoda	123
III. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE TROŠKOVA	124
1. METODE RAŠČLANJAVANJA UKUPNIH TROŠKOVA	125
2. METODE UTVRĐIVANJA FIKSNE KOMPONENTE U UKUPNIM TROŠKOVIMA	128

Glava V

UPRAVLJANJE KRUŽENJEM KAPITALA U REPRODUKCIJI	133
I. POJAVNI OBLICI I PREOBRAŽAJI KAPITALA U PROCESU REPRODUKCIJE	134
1. NATURALNI OBLICI KAPITALA PREDUZEĆA	134
2. NOVČANI OBLIK VREDNOSTI	139
II. FAZE ČUKLUSA REPRODUKCIJE	140
1. FAZE NATURALNIH OBLIKA VREDNOSTI	140
1.1. Specifičnosti pojedinih faza	140
1.2. Vreme angažovanja sredstava	141
2. UKUPNO VREME CIKLUSA REPRODUKCIJE	145
III. REPRODUKATIVNI ASPEKT ANGAŽOVANJA KAPITALA	147
1. KAPITAL ANGAŽOVAN OBRTNIM SREDSTVIMA	147
2. KAPITAL ANGAŽOVAN U OSNOVNIM SREDSTVIMA	148
IV. KVANTITATIVAN ODNOS ANGAŽOVANJA KAPITALA I TROŠENJE ELEMENATA PROIZVODNJE	149
1. KOEFICIJENT ANGAŽOVANJA KAPITALA	149
2. KOEFICIJENT REPRODUKOVANJA	150
V. TROŠENJE I ANGAŽOVANJE KAO OBLICI ULAGANJA	151

VI. IZVORI KAPITALA U REPRODUKCIJI	153
1. IZVORI KAPITALA ZA PROSTU REPRODUKCIJU	153
2. IZVORI KAPITALA ZA PROŠIRENU REPRODUKCIJU	154
VII. KAMATA U Funkciji UPRAVLJANJA	
CIRKULISANJEM KAPITALA U REPRODUKCIJI.....	155
1. KAMATA KAO CENA USLUGE KREDITIRANJA	155
2. NESKLAD IZMEĐU DRUŠTVENIH POTREBA I PROIZVODNIH MOGUĆNOSTI.....	156
3. CIRKULISANJE KAPITALA U OKVIRU PREDUZEĆA	157
4. KREDITNI ODNOSI KAO REGULATORI SRAZMERE U RASPODELI DRUŠTVENOG FONDA RADA	161

Drugi deo

UPRAVLJANJE EFEKTIMA POSLOVANJA I EKONOMSKI PRINCIPI REPRODUKCIJE

Glava VI

EFEKTI POSLOVANJA U VIDU REZULTATA REPRODUKCIJE	167
I. PROIZVOD KAO OBLIK REZULTATA POSLOVANJA	167
1. DEFINICIJA PROIZVODA I NJEGOVE KARAKTERISTIKE	167
2. IZRAŽAVANJE PROIZVODA	169
2.1. Fizička jedinica mere kao izraz proizvoda	169
2.2. Tržišna cena kao izraz proizvoda	170
2.3. Cena koštanja kao izraz proizvoda	171
2.4. Pproizvod izražen objektivno potrebnim radom	171
II. VELIČINA I STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA	172
1. DEFINICIJA UKUPNOG PRIHODA	172
2. FAKTORI UKUPNOG PRIHODA	174
III. DOHODAK	179
IV. DOBITAK	183
V. GUBITAK	184

Glava VII

EKONOMSKI PRINCIPI REPRODUKCIJE I	
IZRAZI KVALITETA EKONOMIJE	185
I. KONSTITUISANJE EKONOMSKIH PRINCIPA POSLOVANJA	185
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIP	185
II. DEFINISANJE PARCIJALNIH PRINCIPA REPRODUKCIJE	188
1. OSNOVNI EKONOMSKI PRINCIPI REPRODUKCIJE	188
III. KOMPLEKS PRODUKTIVNOSTI	190
1. PRINCIP PRODUKTIVNOSTI	190
2. FAKTORI PRODUKTIVNOSTI	191
2.1. Objektivni faktori produktivnosti	191
2.2. Organizacioni faktori produktivnosti	195

3. IZRAŽAVANJE PRODUKTIVNOSTI	196
3.1. Proizvod u izrazu produktivnosti	196
3.2. Metode merenja ostvarene produktivnosti	198
4. SPROVOĐENJE PRINCIPA PRODUKTIVNOSTI	201
IV. KOMPLEKS EKONOMIČNOSTI	205
1. PRINCIP EKONOMIČNOSTI	205
2. ELEMENTI EKONOMIČNOSTI	206
2.1. Proizvedena vrednost	206
2.2. Vrednosti utrošene u proizvodnji	209
3. IZRAŽAVANJE I MERENJE EKONOMIČNOSTI	212
3.1. Naturalno izražavanje trošenja u izrazu ekonomičnosti	212
3.2. Novčano izražavanje trošenja u izrazu ekonomičnosti	214
4. EKONOMIČNOST IZRAŽENA ODNOSOM CENE PROIZVODNJE I CENE KOŠTANJA	215
5. SADRŽAJ EKONOMIČNOSTI	218
6. SPROVOĐENJE PRINCIPA EKONOMIČNOSTI	219
6.1. Ekonomisanje trošenja elemenata proizvodnje	219
6.2. Ekonomisanje rezultata proizvodnje	221
V. KOMPLEKS RENTABILNOSTI	221
1. PRINCIP RENTABILNOSTI	221
2. RENTABILNOST IZRAŽENA ODNOSOM DOHOTKA I ANGAŽOVANOG KAPITALA	223
2.1. Vrednost proizvodnje u izrazu rentabilnosti	223
2.2. Troškovi sredstava za proizvodnju u izrazu rentabilnosti	224
2.3. Koeficijent angažovanja kapitala u izrazu rentabilnosti	224
3. RENTABILNOST IZRAŽENA PROFITNOM STOPOM	227
4. SPROVOĐENJE PRINCIPA RENTABILNOSTI	228
V. KONTROLA FUNKCIONISANJA POJEDINIH ELEMENATA EKONOMSKOG SISTEMA PREDUZEĆA	229
1. PODSISTEM PROIZVODNJE	229
2. PODSISTEM RAZMENE	230
3. PODSISTEM FINANSIRANJA	231
PRILOZI	233
I. PRINCIPI IZBORA I KORIŠĆENJA SIMBOLA	233
II. OBJAŠNJAVANJE SIMBOLA UPOTREBLJENIH U OBRASCIMA I SLIKAMA	234
LITERATURA	237